

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Juni 2021
Institution	Nordvestsjælland HF og VUC
Uddannelse	Hf/hfe
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Charlotte Ingrid Aalborg
Hold	HhdaA320

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Genreindføring og litterær analyse
Titel 2	Sprog, retorik og argumentation
Titel 3	Oplysning, romantik og gennembrud
Titel 4	Kommunikation og medier
Titel 5	Realismer og modernismer i det 20. århundrede
Titel 6	Nyere tendenser i dansk litteratur
Titel 7	Skriftlighed I
Titel 8	Skriftlighed II

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	Genreindføring og litterær analyse
Indhold	I Ole Schultz Larsen: <i>Håndbog til dansk</i> (Systeme, 3.udg.), s 29-86; 101-126; 141-144: I Mads Rangvid og Mimi Sørensen: <i>Perspektiver i dansk</i> (Dlf., 2018), s. 21-33; 39-43: • Dansk er mange ting • Al tekst er kommunikation: Det retoriske pentagram • At fortolke er at forstå • Styr fantasien – tekståbninger • Fornemmelser og forventninger ”To scener med bøger”, s. 6-10 i Dan Ringgaard: <i>Tænkepauser om Litteratur</i> (2014) Kernestof: Karina Pedersen: <i>Helt ude i hampen</i> (2016, uddrag: kapitlerne 4, 13 og 93-94) Knud Romer: <i>Den som blinker er bange for døden</i> (2006) VÆRK Georg Græsholt: ”Åbent brev til Romer” (Weekendavisen 2.2.2007) Syndefaldsmyten (1. Mosebog) Mark Twain: uddrag af <i>Evas dagbog</i> (1905) og af <i>Adam og Evas dagbog</i> (1931) Reklame for Kellogg’s All-Bran Fruit’n Fibre: <i>Eve</i> (2008) Læs Naja Marie Aidt: <i>Den blomstrende have</i> (1993) Folkevisen: <i>Lindormen</i> <i>Transit</i> (kortfilm 8 min., 2015) (VÆRK) Knud Holst: <i>Hed august</i> (1978) Nephew: <i>Grundvold</i> (fra EP’en <i>Sommer - i - Ring</i> 2018) Tove Ditlevsen: kort uddrag af <i>Barndommens gade</i> (1943) Tom Kristensen: <i>Den blomstrende slagsmål</i> (1920)
Omfang	Anvendt uddannelsestid 57 t Ca. 330 sider
Særlige fokus-punkter	Indføring i de to hovedgenrer, fakta og fiktion, herunder begreberne fakta- og fiktionskontrakt samt paratekster. Analyse og fortolkning. Nøgleord og notatteknik. Læseteknik, med fokus på forskellige læsestrategier. Indføring i de litterære genrer samt en tekstanalyses grundlæggende elementer, bl.a. motiv og tema, fortæller og synsvinkel, person- og miljøkarakteristik, intertekstualitet og perspektivering samt begyndende sproglig, stilistisk analyse. Billedanalyse vha. billedanalysemodel (https://danskklf.dk/perspektiveridansk), herunder motiv, komposition og billedets brug af farver.

Væsentligste arbejdsformer	Individuel og fælles læsning af tekster. Værklæsning vha. forskellige læseteknikker. Skiftevis tavleundervisning, klassedialog, gruppe-/pararbejde. Skriveøvelser parallelt med det mundtlige arbejde. Mundtlige fremlæggelser i grupper.

[Retur til forside](#)

Titel 2	Sprog, retorik og argumentation
Indhold	Ole Schultz Larsen: <i>Håndbog til dansk</i> (Systime), s. 127-140; 150-175. Mads Rangvid og Mimi Sørensen: <i>Perspektiver i dansk</i> (Dlf., 2018), s. 194; 196; 200-201; 203-204: • Kulturel kapital • Kommunikativ kompetence, gruppesprog og kodeskift • Skriftsprog og talesprog • Høj stil og lav stil; ordvalg <u>Kernestof:</u> Dorte Nors: <i>Minna mangler et øvelokale</i> (2013) (værk) Georg Metz: <i>Intermetzo: En tur med Karen J.</i> (Information, 10. februar 2007) Per Højholt: <i>Gittes monolog om dagbladet Information</i> (1981) Uddrag af <i>Prinsesser fra blokken</i>, sendt på DR3 (2016) <i>Ægte vare 1+2</i> (filmdialog + opdigtet filmdialog i <i>Perspektiver i dansk, antologi</i>) Ludvig Holberg: Jean de France (1722, uddrag i <i>Perspektiver i dansk, antologi</i>) John F. Kennedy: <i>Berlintale</i> (1963) Uddrag af <i>kronprinsens bryllupstale til Mary</i> (2004) <i>Den grønne tale</i> (Fra filmen <i>Festen</i>, 1998) Poul Nyrups tale ved SID's kongres (13. september 2001) Antonie Leiris: <i>I får ikke mit had</i> (uddrag Facebookopslag og tale ved begravelse, 2016) Jens Stoltenberg: <i>Tale ved mindeceremonien</i> (25. juli 2011) Cheanne Niensens tale ved Dansk Folkepartis årsmøde i 2016 Ketty Dahl: <i>Samfundsetikken udhules. Abort er blot et behageligt alternativt ord for drab</i> (kronik i <i>Kristeligt Dagblad</i> 28. maj 2013) <i>Choose life - Abort gør dig ked af det</i> (kampagnefilm fra Retten til liv, 2013) (0:36 min.)
Omfang	Anvendt uddannelsestid 45 t Ca. 155 sider
Særlige fokuspunkter	Indføring i sproglig og stilistisk analyse, retorisk analyse samt argumentationsanalyse. Fokus på retorik og argumentation i taler, herunder talegenrer, Ciceros retoriske pentagram, disposition af taler, appelformer som retorisk virkemiddel (patos,

	etos, logos), argumentation (påstand, belæg, hjemmel, rygdækning, styrkemarkør, gendrivelse), argumenttyper og argumentkneb. Indføring i diskursanalyse og dét at anlægge et mere samfundsorienteret perspektiv på en tekst, samt forskellen på retorisk analyse og diskursanalyse. Desuden fokus på ordklasser, grammatik og tegnsætning.
Væsentligste arbejdsformer	Skiftevis klasseundervisning, par- og gruppearbejde. Kreativ skrivning og mundtlig fremlæggelse.

[Retur til forside](#)

Titel 3	Oplysning, romantik og gennembrud
Indhold	Barbara Kjær-Hansen og Tinne Serup Bertelsen: <i>Litteraturhistorien - på langs og på tværs</i> (Systime, 2014-16), s. 73-76; 81-84; 270-277; 91-114; 116-124. Afsnittet <i>Rationalisme</i> i leksikonet i Johannes Fibiger og Gerd Lütken: <i>Litteraturens veje</i> (ibog). <i>Historien om Danmark - enevælde og oplysningstid</i> (DR-program, 59:26 min) <i>Ak, hvor forandret" – St. St. Blichers noveller</i>, s. 90-91 i <i>Brug Litteraturhistorien</i> af Mimi Sørensen og Mads Rangvid (Systime, Dlf. 2014). Kernestof: Ludvig Holberg: uddrag af <i>Erasmus Montanus</i> (1723), 2. akt, scene 2 og 3. Ludvig Holberg: <i>Epistel 395 – Kun censur for umodne personer</i> (1749) Ludvig Holberg: <i>Epistel 303 – Fanatikere</i> (1749) Jens Rebensdorff: <i>Farligt at lege med slanger</i> (interview med Kristian von Hornsleth i Berlingske, 9. januar 2015) Schack Staffeldt: <i>Indvielsen</i> (1802) Adam Oehlenschläger: <i>Morgenvandring</i> (1805) Caspar David Friedrich: <i>Vandreren over Tågehavet</i> (1818) H.C. Andersen: <i>Klokken</i> (1845) Adam Oehlenschläger: <i>Der er et yndigt land</i> (1819) Grundtvig: <i>Danmarks trøst</i> (1820) Emil Aarestrup: <i>Angst</i> (1838) H.C. Andersen: <i>Hyrindinden og Skorstensfejeren</i> (1845) Michael Ancher: <i>Redningsbåden køres gennem klitterne</i> (maleri, 1883) St. Blicher: <i>Marie. En erindring fra havet</i> (1836) Erik Henningsen: <i>Barnemordet</i> (maleri 1886) Henrik Pontoppidan: <i>Ane-Mette</i> (1887) Herman Bang: <i>Ved vejen</i> (1886) (værk)

	Amalie Skram: kort uddrag af <i>Constance Ring</i> (1885) Victoria Benedictsson: <i>Sorg</i> (1884)
Omfang	Anvendt uddannelsestid 62 t Ca. 260 sider
Særlige fokus-punkter	Litteraturanalyse, fortolkning og perspektivering; argumentationsanalyse og billedanalyse. At opnå et litteraturhistorisk og idéhistorisk overblik over perioderne oplysningstiden, romantikken og det moderne gennembrud. Tematisk, historisk læsning af litteratur fra de tre perioder, herunder teksternes måde at forholde sig til en række temaer, der var aktuelle på tilblivelsestidspunktet. At opnå kendskab til en række vigtige forfatterskikkelser og forståelse af ældre tekster samt at kunne se forbindelser til nutidens samfund.
Væsentligste arbejdsformer	Før nytår: Skiftevis klasseundervisning, gruppearbejde og pararbejde. Under nedlukningen fra januar 2021: Hjemmeopgaver med arbejdsspørgsmål til kerne-stof og, skriftlige besvarelser og/eller mundtlige fremlæggelser med tilhørende Power-Point. Tænkeskrivning og kreativ skrivning. Individuelle afleveringer. Ugentlige virtuelle spørgetimer/undervisning.

Titel 4	Kommunikation og medier
Indhold	Ole Schultz Larsen: <i>Håndbog til dansk</i> (Systime), s. 179-182; 198-219; 228-233; 263-271; 325-331. Birgitte Darger og Kasper Lezuik Hansen: <i>Begreb og dansk</i> (Dlf. 2020, 2. udg.), s. 117-121. • Samarbejde, høflighed og undertekst • At tabe ansigt Mads Rangvid og Mimi Sørensen: <i>Perspektiver i dansk</i> (Dlf., 2018), s. 91-96; 104-109; 295-297. • Hensigtsmæssig kommunikation på de sociale medier • På de sociale mediers scene • At tabe og genvinde sin identitet • Fra vinkling til fake news Kernestof: Kampagnefilmen <i>Uploadet</i> lavet af Medierådet for Børn og Unge (2017): https://www.youtube.com/watch?v=eG10-v7Wmms (1:47 min.). "Profilbilleder", uddrag fra Anonym: <i>Den lyserøde elefants guide til de sociale medier</i>. Line Hoeck: <i>Skam dig, Emma</i> (dokumentar 2015) (værk) <i>Mindst fire dræbt ved togulykke i New York</i> (Ritzau 1. december 2013) <i>Forfærdende ulykke på Nordbanen</i> af Herman Bang (Aftenbladet 12. juli 1897)

	<i>Uligheden er stigende i Danmark; Uligheden er faldende i Danmark</i> (Information 7. maj 2014) Mikkel Secher: <i>Føtex og Ikea beskyldes for at afskaffe julen af hensyn til islam</i> (tv2.dk 16.11.2019)
Omfang	Anvendt uddannelsestid 55 t Ca. 70 sider
Særlige fokus-punkter	Opnå viden om sproghandlinger og facework i tekster og på sociale medier samt begreberne frontstage/backstage, undertekst og personlig branding. Nyhedsformidling, avisgenrer samt dokumentargenren. Indføring i genrerne med fokus på analyse og virkemidler. Kendskab til dagens mediebillede. Fokus på brugen af fakta- og fiktionskoder i dokumentarfilm og faktuelle nyheder.
Væsentligste arbejdsformer	Under nedlukningen fra januar 2021: Hjemmeopgaver med arbejdsspørgsmål til kerne-stof og, skriftlige besvarelser og/eller mundtlige fremlæggelser med tilhørende Power-Point. Individuelle afleveringer. Ugentlige virtuelle spørgetimer/undervisning. Efter delvis åbning i april: (også) klasseundervisning, klassedialog, gruppearbejde.

[Retur til forsiden](#)

Titel 5	Realismer og modernismer i det 20. århundrede
Indhold	Barbara Kjær-Hansen og Tinne Serup Bertelsen: <i>Litteraturhistorien - på langs og på tværs</i> (Systeme, 2014-16), s. 138-151; 156-169; 173-181; 257-260; 262-264. I Mads Rangvid og Mimi Sørensen: <i>Brug Litteraturhistorien</i> (Systeme, Dlf. 2014), s. 130-132; 162-164; 180; 182-183; 188; 196-199 • <i>Arbejderne vinder frem</i> • <i>Efterkrigstiden: eftertanke og eksistentialisme</i> • <i>1960'ernes velstand</i> • Faktabokse: <i>Konfrontationsmodernisme; Nyrealisme; Fremmedgørelse</i> • <i>Velfærdskrise - 1970'erne og 80'erne</i> <u>Kernestof:</u> Martin Andersen Nexø: uddrag af tale i <i>Pelle Erobreren - Den store kamp</i> (1909) Johannes V. Jensen: <i>Arbejderen</i> (1906) Tom Kristensen: <i>Det blomstrende Slagsmaal</i> (1920) Martin A. Hansen: <i>Roden</i> (1961) Karen Blixen: uddrag af <i>Babettes gæstebud</i> (1958) Klaus Rifbjerg: <i>Det er blevet os pålagt</i> (1963) Peter Seeberg: <i>Patienten</i> (1962) Vita Andersen: <i>Fredag, lørdag, søndag</i> (1977) Michael Strunge: <i>SKRÅT OP</i> (1980) og <i>Det kommende</i> (1978) Helle Helle: <i>Film</i> (1996)
Omfang	Anvendt uddannelsestid 32 t Ca. 72 sider

Særlige fokuspunkter	Indføring i de to stilretninger: modernisme og realisme. Tilegne overblik over litteraturens udvikling samt de læste typer af realisme og modernisme, der afløser hinanden op gennem 1900-tallet. Litteraturanalyse, fortolkning og perspektivering.
Væsentligste arbejdsformer	Ca. 50%: Hjemmeopgaver/virtuel undervisning (se beskrivelse under ovenstående forløb); Ca. 50%: Klasseundervisning med 1-2 meter afstand ml. kursister. Løsning af individuelle opgaver, gruppearbejde, fælles gennemgang/klassedialog.

[Retur til forside](#)

Titel 6	Nyere tendenser i dansk litteratur
Indhold	I Bertelsen m.fl.: <i>Litteraturhistorien - på langs og på tværs</i> (Systeme), s. 181-183; 191-192; 197-200; 211-212. Kernestof: Yahya Hassan: <i>YAHYA HASSAN</i> (2013) (værk) Yahya - Den fødte digter (dokumentar 2021) Leonora Christina Skov: uddrag af <i>Den der lever stille</i> (2018)
Omfang	Anvendt uddannelsestid 10 t Ca. 180 sider
Særlige fokuspunkter	At læse og arbejde med nyere dansk litteratur med fokus på genre og kontekst. Selvbiografisk lyrik og prosa. Komparativ analyse. Repetition - fokus på mundtlig eksamen.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning med 1 meter afstand ml. kursister. Løsning af individuelle opgaver, gruppearbejde, fælles gennemgang/klassedialog, individuel mundtlig fremlæggelse.

[Retur til forside](#)

Titel 7	Skriftlighed I
Indhold	I forløbene skriftligt arbejde I + II indgår teori fra Annette Nielsen et al: <i>Skriveøvelser til dansk</i> (Systeme, 2016), s. 31-56. I efterårssemestret 2020 er der arbejdet med skrivning via en blanding af kreative opgaver i undervisningen og skriftlige afleveringer inkl. skriveskabelon samt først aflevering af version 1, dernæst respons med makker, til sidst afleveres version 2 som rettes af læreren (inspiration til opgaver og skriveskabeloner er fra Mads Rangvid og Mimi Sørensens: <i>Perspektiver i dansk</i> (Dlf., 2018). Skriftlige afleveringer: • Anmeldelse af <i>Den som blinker er bange for døden</i> • Hed august - Syndefaldet som motiv Litterær analyse og fortolkning af Knud Holsts novelle "Hed August" (1978)

	• Rod – sprog og identitet Analyse af uddrag af interview med Janus Bakrawi: <i>Rod – en fighters fortælling</i> (2012) med fokus på sprog og social status • Tanker om terror Retorisk, stilistisk analyse af uddrag af essayet <i>Mit fædreland</i> af Karl Ove Knausgård (Weekendavisen, 19. august 2011) Opgaverne er løst sideløbende med forløb 1-2 og har også fungeret som repetition/træning af stof, der er arbejdet med i forløbene.
Omfang	Anvendt uddannelsestid: fordybelsestid + intro, forarbejde og feedbackaktiviteter i undervisningen. Ca. 8 sider
Særlige fokuspunkter	Stilladsering af opgaveskrivning. Skriftlig udarbejdelse af præsentation, resume, redegørelse, brug af citater m.m. Arbejde med typiske fejltyper i afleveringer, herunder grammatisk korrekthed, retskrivning og tegnsætning.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelle skriveopgaver. Procesorienteret skrivning. Forskellige feedbackaktiviteter.

[Retur til forside](#)

Titel 8	Skriftlighed II
Indhold	Træning af eksamensgenrerne Skriftlige afleveringer: • Analyserende artikel: Den politiske tale - analyse af Johanne Schmidt-Nielsens 1. maj-tale i Fælledparken 2016 (fra eksamenshæfte 2018 - Vejledende opgavesæt 2). • Analyserende artikel: Fremstillinger af Danmark og danskhed - analyse og fortolkning af Oehlenschläger: <i>Fædrelands-sang</i>. Perspektivering til Grundvig: <i>Danmarks Trøst</i>. • Analyserende artikel: Samfundskritisk litteratur - analyse og fortolkning af Pontopidan: <i>Naadsensbrød</i>. • Debatterende artikel: Får man dårligt selvværd af sociale medier? - Analyse af debatindlæg <i>I år fik mit gymnasie en onlinekalender med kønne piger og sjofle kommentarer</i>. Perspektivering til <i>4. bølge feminisme: Nikita Klæstrup om sin Instagram-profil</i> (https://www.youtube.com/watch?v=hG_47AkBnI8). • Analyserende artikel: Reklamefilm der påvirker forskelligt - analyse af tre Arla-reklamer (fra eksamenshæfte 2018 - Vejledende opgavesæt 2) • Terminsprøve - valgfri opgave (eksamenshæfte Dansk A, juni 2020) Opgaverne er løst sideløbende med forløb 3-5 og har også fungeret som repetition/træning af stof, der er arbejdet med i forløbene.
Omfang	Anvendt uddannelsestid: fordybelsestid + intro, forarbejde og feedbackaktiviteter i undervisningen. Ca. 10 sider

Særlige fokus-punkter	Fokus på de skriftlige eksamensgenrer: analyserende og debatterende artikel. Information, gode råd og tips om den skriftlige eksamen. Arbejde med tekstens indhold og sprog: • forståelse af krav til forskellige opgavegenrer• indledning og afslutning• ”den røde tråd”• indre tekstsammenhæng• ordforråd, danskfagligt sprog og formuleringer
Væsentligste arbejdsformer	Individuelle skriveopgaver med læreroplæg før skriveproces, mulighed for hjælp undervejs i skriveprocessen og individuel skriftlig feedback efter aflevering.